

- [Bezoek Brugge](#)
- [Visitez Bruges](#)
- [Besuchen Sie Brügge](#)
- [Visit Bruges](#)
- [Visita Brujas](#)

×

B R U
G G E

Ontsluiting miniatuur Valerius Maximus-handschrift

7 nov 2019

Het driedelig manuscript met het werk *Facta et dicta memorabilia* van de Romeinse auteur Valerius Maximus is een van de meest indrukwekkende handschriften uit de collectie van het Brugse Grootseminarie. Het handschrift is geschreven in het Latijn, vergezeld van een laatmiddeleeuwse Franse vertaling van Simon de Hesdin en Nicholas de Gonesse. Valerius Maximus, die zijn werk rond 30 na Christus afrondde, illustreert aan de hand van kortverhalen die vevat worden in negen 'boeken' Romeinse opvattingen over deugd en moraal.

Van het werk zijn enkele tientallen laatmiddeleeuwse kopieën bekend. De drie delen die in het Grootseminarie berusten zijn in de periode 1470-1480 vervaardigd op bestelling van de abt van de Cisterciënzerabdij van Ten Duinen, Jan Crabbe. Crabbe, een man

van zijn tijd, heeft de Duinenbibliotheek rijkelijk aangevuld met een twintigtal codices die vooral getuigen van zijn brede interesse in de Bourgondische hofcultuur maar ook in het Italiaanse humanisme.

De Valerius Maximus-codices zijn naar alle waarschijnlijkheid vervaardigd in het Brugse atelier van beroepskopiist en drukker Colard Mansion. Oorspronkelijk bevatte iedere codex drie miniaturen die iets meer dan de helft van de pagina in beslag namen- een per boek. De miniaturen zijn het werk van de anonieme Meester van het Dresdens Gebedenboek. Deze beroepsminiaturist, van wie niet veel geweten is, was een van de meest productieve miniatuurschilders van de Zuidelijke Nederlanden. Hij was vermoedelijk in de periode 1470- eind 15de eeuw werkzaam in Brugge. Zijn miniaturen zijn zeer gedetailleerd en van uitzonderlijke kwaliteit, en getuigen van een ingenieuze creativiteit.

Van de oorspronkelijk negen miniaturen- een aan het begin van elk nieuw boek- maken er nog zeven deel uit van de drie codices die in het Grootseminarie bewaard worden. Een miniatuur met pikante scènes van naakte mannen en vrouwen in badstoven werd vermoedelijk reeds in de 17de eeuw verwijderd. De miniatuur ter illustratie van het tweede boek wordt bewaard in The J. Paul Getty-museum in Malibu, Californië (Ms.43). In de miniatuur wijst Valerius Maximus keizer Tiberius, aan wie hij zijn werk opdraagt, op de deugden van gematigdheid. Op de voorgrond ziet de lezer een zootje ongeregeld aan een onordelijk ogende tafel zitten- dronken plattelanders die zich tegoed doen aan een overvloed aan eten, alcohol en andere onlusten. De waardige, nobele figuren aan de tafel op de achtergrond zijn dan weer het toonbeeld van gematigdheid en beheersing. Dit onderscheid tussen de welgestelde nobelen als gematigde figuren en de boeren met hun excessen komt overigens niet meteen voor in de tekst van Valerius Maximus maar lijkt eerder een vrije interpretatie te zijn van de miniatuurschilder.

Deze fraaie miniatuur is door The J. Paul Getty Museum ontsloten via het IIF-protocol. Een digitaal beeld van de miniatuur is beschikbaar via de zoekfunctie van de museumwebsite. Door op het IIF-icoontje te klikken naast de afbeelding kunnen gebruikers beelden van de eigen collectie maar ook van collecties van andere instellingen die IIF gebruiken wereldwijd samenbrengen, vergelijken, manipuleren en annoteren. Dit maakt bijvoorbeeld een vergelijking met miniaturen uit andere Valerius Maximus-codices mogelijk en ontsluit dit waardevol erfgoed dieper dan ooit tevoren- alvast een mooi voorsmaakje van het MMONK-project dus.

Contactinformatie

Huis van de Bruggeling

N.a.v. coronamaatregelen uitsluitend op afspraak. Maak snel en eenvoudig een afspraak via [afspraken.brugge.be](https://www.afspraken.brugge.be) of op het nummer 050 44 8000. Frank Van Ackerpromenade 2 (Stationsplein) 8000 Brugge

- T 050 44 8000
- info@brugge.be

Vandaag van 08:30 tot 12:30 (Op zaterdag telefonisch niet bereikbaar)

Morgen gesloten

[Alle openingsuren](#)